

A STATISZTIKA NEMZETKÖZI TERE

„Statistika az oktatásban – Hogyan szerethető meg?”
Óbudai Egyetem
2018. november 13.

Dr. Laczka Éva

Vázlat

- A STATISZTIKA NEMZETKÖZI JELLEGE
- A STATISZTIKA NEMZETKÖZI INTÉZMÉNYEI, SZERVEZETI HÁTTERE
- A STATISZTIKA KUTATÓI, ELEMZÉSI, OKTATÁSI SZFÉRÁJA, FONTOSABB SZEREPLŐI
  - JOINT RESEARCH INSTITUTE (JRC), INTERNATIONAL FEDERATION OF CLASSIFICATION SOCIETIES (IFCS) ROYAL STATISTICAL SOCIETY (RSS), AMERICAN STATISTICAL ASSOCIATION (ASA), IFLBI
- STATISZTIKA A NEMZETKÖZI FOLYÓÍRATOKBAN
- HOGYAN SZERETHETŐ MEG A STATISZTIKA?

A statistika nemzetközi jellege

- 18. SZÁZAD ELSŐ FELE - A STATISZTIKA SZÓ MEGJELENÉSE (MARTIN SCHMIDT, 1679-1747, GOTTFRIEDACHENMALL, 1719-1772)
- 1895 – AZ ELSŐ REPRESENTATÍV MÓDSZERTAN (ANDRES KLAER, 1838-1919)
- A 18-19. SZÁZADFORDULÓJA – (FRANCIS GALTON, 1822-1911)
  - ASZTRÓLIA, A BRITORSZÁG, A KOMBINÁCIÓ VÉDELME, A „GALTON-ORSZÁG” SOROLGÓZÁSA
  - A STATISZTIKAI ELEMZÉS KONCEPCIÓJÁNAK MEGALÁTÁSA
- 1906 – AZ ELSŐ VÉLETLEN MINTA VÁLASZTÁSA (ARTHUR BOWLEY, 1869-1957)
- 1934 – KONFIDENCIAINTERVALLUM BEVEZETÉSE (JERZY NEYMAN, 1894-1981)
- A 20. SZÁZAD ELEJE – A MAKRO-STATISZTIKÁK TÉRVÉRESE

A STATISZTIKA NEMZETKÖZI SZEREPLŐI

A hivatalos statistika nemzetközi kapcsolatrendszere

- A NEMZETKÖZI STATISZTIKAI INTÉZET - ISI (1885)
  - CÉLJA A STATISZTIKAI SZAKMAI NEMZETKÖZI ÖSSZEFÜGGÉS
  - A KÉT ÉVENKÉNTI KONGRESSZUSOK A STATISZTIKUSOK LEGNAGYOBB SEREGSZEMLÉJE
- AZ ENSZ STATISZTIKAI BIZOTTSÁGA (1947)
  - AJÁNLÁSOKAT KÉSZÍT
  - A FEJLŐDŐ ORSZÁGOK ELSŐSZÁMÚ TÁMOGATÓJA
- AZ EUROSTAT (1954)
  - JOGSZABÁLYOKAL IRJÁ ELŐ AZ EURÓPAI STATISZTIKAI RENDSZER (ESR) MŰKÖDÉSÉT
- A GAZDASÁGI EGÝÜTMŰKÖDÉSI ÉS FEJLESZTÉSI SZERVEZET – OECD (1961)
  - A TAGORSZÁGOK GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉRDÉSEIT ELEMZI
  - SZÁMOS STATISZTIKAI FEJLESZTÉS KEZDEMÉNYEZŐJE

JOINT RESEARCH CENTRE (ISPR)

- BRÜSSZEL ÉS LUXEMBURG UTÁN A HARMADIK LEGNAGYOBB UNIÓS INTÉZMÉNY, **EURÓPA VEZETŐ KUTATÁSI KAMPUSZA** (MUNKATÁRSAINAK SZÁMA - 1800 ÉS NAGY SZÁMÚ „KÜLSŐ” KUTATÓVAL)
- A ELEMZÉSEKEN, KUTATÁSOKON TÚL ADATBÁZISOKAT ÁLLÍTANAK ÖSSZE, MELYEKHEZ IT ÉS MODELLEZÉSI ESZKÖZÖKET IS BIZTOSÍTANAK
- FŐBB KUTATÁSI TERÜLETEK:

• AGRICULTURE AND FOOD SECURITY	• INFORMATION SOCIETY
• ECONOMIC AND MONETARY UNION	• INNOVATION AND GROWTH
• ENERGY AND TRANSPORT	• NUCLEAR SAFETY AND SECURITY
• ENVIRONMENT AND CLIMATE CHANGE	• SAFETY AND SECURITY STANDARDS
• HEALTH AND CONSUMER PROTECTION	

INTERNATIONAL FEDERATION OF CLASSIFICATION SOCIETIES (IFCS)

- **NEMZETKÖZI, SZAKMAI, NON-PROFIT, TUDOMÁNYOS SZÖVETSÉG**
(1985-BEN ALAKULT, TAGJAINMÉREN KONTINENT KÉPVISELŐK)
- **CÉLJA:** ELEMZŐ, KUTATÁSI TEVÉKENYSÉGGEL FOGLALKOZÓ NON-PROFIT SZERVEZETEK, EGYTEMEK ELEMZŐ, KUTATÓI MUNKÁJÁNAK KÖLCSSŰNÖS MEGISMÉRÉSÉT, VELEMÉNYCSERÉJÉT BIZTOSÍTJA
  - A KONFERENCIÁKON ELHANGZÓ ELŐADÁSOK SPRINGER ÁLTAL KIADOTT SZOROZATOKBAN JELENNEK MEG
- **KÉTÉVÉNTÉ NEMZETKÖZI KONFERENCIÁT TART**
(2017. ÁUGUSZTUS 16-18. TOKIÓBAN VOICE, 2019-BEN THESSALONIKIBEN LESZ)
  - TOKYÓ-BAN 28 ORSZÁG KÉPVISELETÉBEN TÖBB MINT 300 RÉSZTVEVŐ VETT RÉSZT, AZ ELŐADÁSOK 64 SZÉKÉNYBEN HANGZOTTAK EL

ROYAL STATISTICAL SOCIETY (RSS)

- TAGJAI STATISZTIKUSOK, ADAT-ELEMZŐK, FÜGGETLENŰL ATTÓL, HOGY MUNKÁJUKAT MELY ORSZÁGBAN VÉGEZIK
  - 1834-BEN ALAKULT MEG
  - TAGJAINAK SZÁMA MÍNTEGY 9000 (A VILÁG MINDEN RÉSZÉRŐL)
- **FŐBB ELEMZÉSI, KUTATÁSI TERÜLETEI**

• APPLIED PROBABILITY	• MEDICAL
• BUSINESS AND INDUSTRIAL	• OFFICIAL STATISTICS
• DATA SCIENCE	• RESEARCH
• EMERGING APPLICATIONS	• SOCIAL STATISTICS
• ENVIRONMENTAL STATISTICS	• STATISTICAL COMPUTING
• QUALITY IMPROVEMENT	• STATISTICS AND LAW
• HISTORY OF STATISTICS	• STATISTICS ON SPORT
• INTERNATIONAL DEVELOPMENT	• YOUNG STATISTICIANS

AMERICAN STATISTICAL ASSOCIATION (ASA)

- **A VILÁG LEGNAGYOBB STATISZTIKUS KÖZÖSSÉGE**
  - 1839-BEN, BOSTONBAN ALAPÍTOTTÁK
  - TAGJAI 90 ORSZÁG STATISZTIKUSAI KÖRÉBŐL KERÜLNEK KI (E)
- **17 FOLYÓIRATOT MŰKÖDTET, MELYEK FŐBB TÉMÁI**
  - GAZDASÁGSTATISZTIKA, VÁLLALATSTATISZTIKA
  - MEGŐZÉSIKÉPESÉG
  - KÖNYVTUDOMÁNY
  - ORVOSTUDOMÁNY
  - SPORT
  - ÖSSZEÍRÁSOK MÓDSZERTANA

LEIBNIZ INSTITUTE FOR EDUCATIONAL TRAJECTORIES (LifBi)

- A RAMBERGI EGYTEM MELLETT MŰKÖDŐ LIFBI NÉMETORSZÁG LEGNAGYOBB OKTATÁSOKKAL FOGLALKOZÓ KUTATÓINTÉZETE
- PROJEKTEKET MŰKÖDTET
- MÍNTEGY 200 KUTATÓT ÉS 29 KUTATÓHELYET FOG ÖSSZE
- A NEMZETI KUTATÁSOKHOZ EGY EGYEDN ADATBÁZIST ÁLLÍTOTTAK ÖSSZE (NATIONAL EDUCATIONAL PANEL STUDY) – A KUTATÓKNAK INGYENES
- NÉHÁNY FOLYAMATBAN LÉVŐ PROJEKT:
  - PROGRAMME FOR THE INTERNATIONAL ASSESSMENT OF ADULT COMPETENCES-LONGITUDINAL
  - FIRST-YEAR STUDENTS IN HIGHER EDUCATION
  - FORMER STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

MERRE TART A NEMZETKÖZI STATISZTIKA?

61. ISI kongresszus Marrakesh, 2017 július 16-21.

• MATEMATIKAI-STATISZTIKAI MÓDSZEREK, MODELLEZÉS	~ 36 %
• SZAKMAI ETIKA	~ 14 %
• GAZDASÁGSTATISZTIKA	~ 13 %
• BIG DATA	~ 11 %
• TÁRSADALOMSTATISZTIKA	~ 10 %
• HIVATALOS STATISZTIKA MŰKÖDÉSE	~ 7 %
• KÖRNYEZETSTATISZTIKA	~ 5 %
• ÖSSZEÍRÁSOK, CENZUSOK MÓDSZERTANA	~ 4 %

OECD/IAOS konferencia

(Párizs, 2018. szeptember 19-21)

„IRÁNYÍTOTT” TÉMAVÁLASZTÁS – OECD ÉS HIVATALOS STATISZTIKA KONFERENCIÁJA

- A HIVATALOS STATISZTIKA HELYE, SZEREPE, JÖVŐJE ~32%
- A JÓLÉT, AZ ÉLETMINŐSÉG MÉRÉSE ~22%
- A FENNTARTHATÓSÁG MÉRÉSE ~20%
- DIGITALIZÁLÁS, GLOBALIZÁCIÓ HATÁSA A STATISZTIKÁRA ~16%
- KOMMUNIKÁCIÓ, STATISZTIKAI SZAKIRODALOM ~10%

CESS konferencia

Bamberg, 2018 október 18-19.

A STATISZTIKA „GYÁRTÓINAK” ÉS FELHASZNÁLÓINAK KONFERENCIÁJA

- A STATISZTIKA „GYÁRTÁSA” ~43%
- A STATISZTIKA KOMMUNIKÁLÁSA, SZAKIRODALOM ~19%
- A DIGITÁLIS VILÁG, GLOBALIZÁCIÓ HATÁSA ~14%
- A JÓLÉT, ÉLETMINŐSÉG MÉRÉSE ~14%
- BIG DATA ~10%

STATISZTIKA A NEMZETKÖZI FOLYÓIRATOKBAN

A két legfontosabb, amerikai és európai kiadó

WILEY kiadó

1807-ben (másoló irodaként) alapították New York-ban
19. század közepén vált kiadóvá
20. század elején a tudomány és technológia amerikai vezető kiadója lett
20. század közepén meghódítja az európai piacot is
Napjainkban a kutatással, szakmai fejlődéssel, oktatással foglalkozó publikációk kiadója

SPRINGER kiadó

1842-ben (könyvesbolt és kiadóként) Berlinben alapították
Eleinte politikai karikatúrákkal és természettudományokkal foglalkozott
20. század első felében Németország vezető a tudományok, elemzők, kutatók kiadója lett
Napjainkban az akadémiai szféra vezető kiadója

A WILEY LEGFONTOSABB STATISZTIKAI FOLYÓIRATAI

Applied Stochastic Models in Business and Industry	Networks
Australian & New Zealand Journal of Statistics	Naval Research Logistics
Biometrical Journal	Pharmaceutical Statistics
Biometrics	Quality and Reliability Engineering
Canadian Journal of Statistics	Research Synthesis Methods
Econometrics	Scandinavian Journal of Statistics
The Econometrics Journal	Significance
Environmetrics	Stat
High Frequency NEWS	Statistica Neerlandica
International Statistical Review	Statistical Analysis and Data Mining
Journal of Chemometrics	Statistics in Medicine
Journal of RSS (A)	Teaching Statistics
Journal of RSS (B)	WIREs Computational Statistics
Journal of RSS (C)	Wires Data Mining and Knowledge
Journal of Time Series Analysis	

Wiley „szolgáltatások”

- A CIKKEK NYELVHELYESSÉGÉNEK JAVÍTÁSA, KÉZIRATOK SZERKESZTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA, JAVASLAT VIZUÁLIS ESZKÖZÖK HASZNALATÁRA, JAVASLAT, HOGY A CIKK MELYIK FOLYÓIRATBAN JELENJEN MEG
- **STAT**
  - ELEKTRONIKUS FOLYÓIRAT, CÉLJA, HOGY KUTATÁSOK EREDMÉNYEIT GYORSAN, EGYSZERŰEN ISMERTESSE MEG A TERÜLET KUTATOIVAL
- **INTERNATIONAL STATISTICAL REVIEW (ÉVENTE HÁROMSZOR JELENIK MEG)**
  - AZ ISI ÉS A HOZZÁJUK TARTOZÓ TÁRSASÁGOK FOLYÓIRATAINAK ZASZLÓSHAJÓJA
- **TEACHING STATISTICS (ÉVENTE HÁROMSZOR JELENIK MEG)**
  - AZORNAK SZÓL, AKIK STATISZTIKÁT TANITANAK 19 ÉVES KORIG, CÉLA LEGJOBB GYAKORLATOK MEGOSZTÁSA, MEGVITATÁSA

ROYAL STATISTICAL SOCIETY (RSS) FOLYÓIRATOK

A SPRINGER KIADÓ VEZETŐ STATISZTIKAI FOLYÓIRATAI

Hogyan szerethető meg a statisztika?

- AZ ÉLETŰNK RÉSZÉ, KÖZNAPI ÉRTELMEBEN, A SZERVEZETEK, INTÉZMÉNYEK, VÁLLALKOZÁSOK, MUNKÁSOK ÉGYSZERŰ ELLENŐRZÉSE, A DÖNTÉSEK ALAPJÁUL SZOLGÁL BELEÉRTVE AZOK MONITORING-JÁT IS
- HASZNÁLATA MEGFELELŐ SZINTŰ STATISZTIKAI TUDÁST, STATISZTIKAI KULTÚRÁT IGÉNYEL
- OKTATÁSA AKKOR EREDMÉNYES, HA MÁR AZ ISKOLAI OKTATÁSSAL EGY IDŐBEN ELINDUL,
- NEM OKTATHATÓ EREDMÉNYESEN, HA EGY „SZÁRAZ” TUDOMÁNYKÉNT MUTATJUK BE
- A STATISZTIKA IRÁNTI BIZALMAT A JELENLEGI MÉLY PONTTÓL EL KELL MOZDÍTANI
- MEGÉRTÉSÉHEZ NAPJAINK TECHNIKAI, VIZUÁLIS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS ESZKÖZT EGYVÁRÁNT FEL KELL HASZNÁLNI

21

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

22